כד: ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

לימרו הנך קמאי כו'. הוא הדין דהו"מ למפרך מכמרמי אלא ידעו גרשעוים כיון שכאו כג' ימים אלא מקמאי פריך בפזיעות טפי:

לימרו הנך בתראי וכו'. מקמאי לא הו"מ למפרך דמוכח מילתא דלייעודי קאתו מדהממינו עד נגיחה ג' וא"ת מאי קאמר מנא ידעינן דכל דקאי בני דינא כו' ליקמא כגון שהיו אחרונים בעמעד כשהעידו כת לשעוה וי"ל דעל כרחך מייני כשהעידו כת שלישית תחלה דאי כשהעידו לבסוף אם כן תקשה מקמאי דלמא לחיוביה פלגא נזקא קאתו דליכא הוכחה נמה שהממינו עד נגיחה שלישית דשמא לא היה להם פנאי לבא לב"ד להעיד אלא כשהממינו עד כשהעידו כת שלישית אז מוכחת מלתא דלייעודי קאתו: **אלא** דקמרמזי רמוזי. לפי הספריס דגרסי אלא משמע דבעי לאוקמי הכא נמי דקמרמזי רמוזי וניחא אפי' אי לייעודי גברא וכגון שבכל שנשה ימים כתו אלו עם אלו וקמרמזי ולא כרמיזה כהיא דהניחקין דהתם מיירי כרמיזה גרועה דלאו מילתא היא א"נ דיני נפשות שאני וכל הנך שניי כתרמי אתו נמי לייעודי גברא:

במכירין בעל השור כו'. ואם תאמר אכתי מנו למימר לחיוביה פלגא נזקא קאתינן אקנס שבשוריס כתנן בהמנית (לקמן דף לה:) גבי זה אומר קנס הזיק וי"ל דיכול לומר אחד מהם נאכל א"נ דנאכל אחד מהם (ב) אחר כל נגיחה (ג) וא"ת דכיון דאין מכירין את השור שמא אותו שנגח לראשונה לא זהו שנגח שניה ושלישית וי"ל כגון שלאחר שהעידו כולם לאותו והכירוהו שהיה עושה כל הנגיחות ואם תאמר לייעודי גברא אין העדים שהעידו ביום ראשון יכולין לייעד אלא שהשתין שמא יגח ב' וג' (ג) וירכו ומטעם זה יכולים נמי לומר לחייבו אלו נזק באלו כשירכו ואפי' כי אמרינן לייעודי תורא דמלינו למימר דמיירי כשהכירוהו עד שנגח שלשה נגיחות ולאחר שלשה ימים כשבאו להעיד נמצרב בין שוריס אחרים הדומים לו או שבאו מה שור היה ואין מכירין אותו בשעת העדות דהשתא ודאי לייעודי קאתו ואף על פי שאין מכירין אותו ישלם נ"ש כשיגח נגיחה רביעית כדבי אמא דאמר ברים המוכר פירות (נ"ב דף לג. ושם) בידוע שזה הרגו ומ"מ אותם (ד) שהכירו אחילה יכולים הם לומר לחייבו אלו נזק באלו כשירכו דלייעודי גברא נמי לא אלו אמר אלא שנגח שמא יגח שנים או שלשה וירכוהו וי"ל דאי לחייבו א"נ אתו לא להם להעיד כלל עד שיכירוהו אבל ודאי לייעודי אתו כי בין לייעודי תורא ובין לייעודי גברא צריכין להעיד קודם נגיחה רביעית דאין הבעלים מתחייבים עד שיודיעוהו אחילה ולכך צריכין למהר להעיד קודם הכרה וכן פר"מ דהך אתי' בין לייעודי תורא בין לייעודי גברא ובעיין לא אפשיט ואיתה דלא משני שאין מכירין השור המנוגח אי נמי שנגח שור של הפקר או של כנעני או שהעידו שנגח שוריס של עלמו ואור"י דשמא אין העדאה מועלת אלא (ה) בפני מיוב ולכך לא אלו לאיתר שאין מכירים השור המנוגח דאי אין מכירים שמא הוי דכנעני או להפקר: **המשמה** בלבו של חבירו כו'. לא דמי לשור האלטדין (לקמן דף לט.) שהאדם נלחם עמו להורגו: אני

אלא אי אמרת לייעודי גברא * לימרו הנך קמאי אנן מי הוה ידעינן דבתר שלשה יומי אתו הני ומייעדי ליה אמר רב אשי אמריתה לשמעתא קמיה דרב כהנא ואמר לי ולייעודי תורא מי ניחא ולימרו הנך בתראי אנן מנא ידעינן דכל דקאי בי דינא לאסהודי בתורא קאתו אנן לחיובי גברא פלגא נזקא אתינן (ו) אדקמרמזי רמוזי רב אשי אמר (ז) כשבאו רצופים (ח) רבינא אמר (ט) במכירין בעל השור ואין מכירין את השור אלא היכי מייעדי ליה דאמרי תורא נגחנא אית לך בבקרך אבעי לך לנטורי לכוליה בקרא אבעיא להו המשמה כלבו של חבירו בחבירו מהו משמה ודאי פטור בעל כלב מאי מי אמרינן מצי א"ל אנא מאי עבידנא ליה או דלמא אמרינן ליה כיון דידעת בכלבך דמשסי ליה ומשתמי לא אבעי לך לאשהוייה אמר רבי זירא ת"ש ותם שיהו התינוקות ממשמשין בו ואינו נוגח הא נוגח חייב אמר אביי מי קתני נגח חייב דלמא הא נגח לא הוי תם ובההיא נגיחה לא מחייב ת"ש (י) שיסה בו את הכלב שיסה בו נחש פטור מאי לאו פטור משמה וחייב בעל כלב לא אימא פטור אף משמה אמר רבא אם תמצי לומר (יא) המשמה כלבו של חבירו בחבירו חייב (יב) שיסהו הוא בעצמו פטור מאי טעמא (יג) כל המשנה ובא אחר ושינה בו פטור א"ל רב פפא לרבא איתמר משמיה דריש לקיש כוותיך (יד) דאמר ריש לקיש שתי פרות ברשות הרבים אחת רבוצה ואחת מהלכת ובעטה מהלכת ברבוצה פטורה רבוצה במהלכת חייבת א"ל (טו) אנא בההיא חיובי מחייבנא דאמרינן ליה * כי אית לך רשותא לסגויי עלי לבעוטי בי לית לך רשותא: **מתני'** (טז) שור המזיק ברשות הניזק ביצד (יז) נגח נגף רבץ בעט ברשות הרבים משלם חצי נזק ברשות הניזק (יח) רבי טרפון אומר נזק שלם וחכמים אומרים (יט) חצי נזק אמר להם רבי טרפון ומה במקום שהקל על השן ועל הרגל ברשות הרבים שהוא פטור החמיר עליהן ברשות הניזק לשלם נזק שלם מקום שהחמיר על הקרן ברה"ר לשלם חצי נזק אינו דין שנחמיר עליו ברשות הניזק לשלם נזק שלם אמרו לו דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה ברה"ר חצי נזק אף ברשות הניזק חצי נזק אמר להם (כ) אף אני לא

אלא אי אמרת לייעודי גברא. בעינן ג' ימים ועל כל נגיחה ונגיחה צריך להעיד ביומיה ולא משכחת לה דמשוו ליה מועד אלא בג' ימים לימרו הנך קמאי כו': **ולייעודי תורא מי ניחא.** נהי דקמאי ודאי לייעודיה נתכוונו שהרי יודעים שאין על נזק השלישי לתבוע נגיחות ראשונות אלא כדי לייעדו ולחייבו נ"ש. אלא הנך בתראי שצריכים לו בלא עדות כ' הכמות ולחייבו ת"ל: **לימרו אנן נאו לייעודי אתינן.** ולא הוה ידעינן בהנך כימות אלא לחיוביה פלגא נזקא (כא) ואין עלינו לשלם אלא חצי המזק: ה"ג **דקא מרמזי רמוזי.** כלומר לייעודי תורא נימא וכיון אחד וכגון דקא מרמזי רמוזי כת עידי ראשונה לעידי כת שלישית שיעידו הלכך ודאי אתרונים נמי לכך נתכוונו והיו יודעים בראשונים וכך שמעתי: **רב אשי אמר.** לעולם לאייעודי תורא ניחא דמוקמינן לה כשבאו רצופים כולם באו ביחד דהשתא ודאי ידעי הני בהני: **ואין מכירים אם השור.** הלכך לא נתכוונו אלא לעשותו מועד שהיו יודעים בעדות הראשונים דמשום חצי נזק כיון דאין מכירים את השור לא אתו ומקהדי דתם אינו משלם אלא מגופו אבל לייעודי גברא לא ניחא דאמרו לא לימר נגח שורו של חבירו ונגח בבקרו ואינו יודע לדבר אותו אין מכירין בהו אין מכירין את השור ולייעודי אתו דמי הוו ידעי דסופו לחזור לנגות שניה ושלישית: **בלבו של חבירו בחבירו.** לו המשסה כלב לאונס בשמעון: **ודאי פטור.** דגרמא בנזקין הוא: **הא נגח.** שור אחר על ידי משמוש המינוק מיד ואע"פ דשסוי הוא: **דלמא.** אע"פ דנגח תם הוא דלא הוי והכהיא נגיחה לא מחייב תם קתני: **שסהו בעצמו.** שנשך הכלב את המשסה בעל הכלב פטור: **בעצה מהלכת ברבוצה פטורה.** דלא היה לה לרבוץ ברשות הרבים וכל המשנה וכל אחר ושינה בו פטור: **מתני' נגח נגף כו'.** כולן מולדות קרן הן: **שהוא שסהו.** כדכתיב וכער בשדה אחר (שמות כב): **דיו לבא מן הדין להיות כנדון.** קרן ברשות הניזק שאתה מבא מדין קרן ברשות הרבים דקאמרת קרן שהחמיר עליה ברה"ר אינו דין שנחמיר עליה ברשות הניזק: לא

מסורת הש"ס

(א) [סנהדרין פו:]. ב) [לקמן מא.]. ג) לעיל כב: [וש"נ]. ד) [לעיל כ.]. ה) לעיל כ. לקמן לב. ו) לעיל עז., ז) [לעיל יד. וש"נ]. ח) [לעיל עז:]. ט) [מקה"מ לא גרס אף]. י) [נ"ל דסמוכעקן פו:]. כ) [וע"ל תוספות סנהדרין פו: ד"ה קמ"ל]. ל) הוא גנינן. הש"ל. מ) נ"ל שהעידו. מהר"ם. נ) נ"ל בנני.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לימרו וכו' פלגא נזקא אתינן ואין עלינו: (ב) תוס' ד"ה נמכירין וכו' דנאכל אחד מהם (אחר כל נגיחה) תמ"מ וי"ב ק"ת אחר כל הגריחות: (ג) **בא"ר** שמא יגח שנית ושלישית ויכירוהו ומעמם זה וכו' נאנו כשיכירוהו כנ"ל וכן לקמן:

גליון הש"ם

גמרא לימרו הנך קמאי. עיין ב"ב דף נו ע"ב תוספות ד"ה מתלמין: **שם** בי אית לך רשותא כו'. עיין לקמן דף מ ע"ב תוספות ד"ה אמתי פטור:

רבינו חננאל (המשך)

ב' ביום ראשון כי ראינו שור שפירש מן השוורים של פלוני ונגח שורו של ראובן מזהיריין אותו ב"ד לשמור כל בקריו והעידו אחרים כי ביום שני ראינו שור שפירש מבקרו של פלוני ונגח ביום שני שורו של שמעון והעידו אחרים כי פירש שור מן השוורים של פלוני ונגח ביום שלישי שורו של לוי ונזדמן להן לאלו שלש כיתות שראו בבת אחת אחד מן השוורים שהעידו על בעליהן כי ראו בכלל בקרו שור נגח ואמרו הכת הראשונה שזהו השור שהעדנו על בעליו ביום ראשון והעידה הכת השניה כמוהו והשלישית כמוהו נמצאו שלש כיתות בעדות בעלים ובעדות אחת לגבי השור וכי היכי דאיכא למימר מיהא מתניתא לייעודי תורא הם הכי איכא למימר לייעודי גברא וכיון לא אפשיטא ז) ועוד דברים הללו שפירשנו מבוארין למבינים בס' שור שנגח ארבעה וחמשה שוורים. איבעיא להו המשסה כלבו של חבירו והזיקו מהו משסה ודאי פטור בעל הכלב חייב אי לא ולא אפשיטא ח). ת"ש שיסה בו כלב שיסה בו נחש פטור אוקימנא פטור אף משסה אמר רבא אם תמצא לומר המשסה כלבו של חבירו בחבירו חייב בעל הכלב. שיסהו בעצמו פטור שמעון בעל הכלב בעל הכלב חייב כגון ראובן ששיסה כלבו של שמעון על עצמו והזיק הכלב ההוא את ראובן מאי טעמא כל המשנה כגון ראובן זה ששיסה הכלב ובא הכלב ושיסה והזיקו פטור בעל הכלב ואע"ג דרבא בבעטה מהלכת ברבוצה מחייב בהא פטור וקיימא לן שיסה בו כלב שיסה בו נחש פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים: **מתני'** שור המזיק ברשות הניזק כיצד נגח וכו' ור' טרפון לא דרש דיו והא דיו דאורייתא היא

ז) נראה דל"ל ד"ה דהא אשי דאמר לגר כהנא. ח) עי' נרש"ו וכתוס' בסוגיא. ט) עי' תוס' ד"ה אלא. י) עי' תוס' ד"ה אלא. יא) עי' נרש"ם פ"ד.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com